

Valsts amatpersona atrodoties atvaļinājumā nezaudē amatpersonas statusu un tiesības veikt savus amata pienākumus

Tēze: Valsts amatpersona atrodoties atvaļinājumā nezaudē amatpersonas statusu un tiesības veikt savus amata pienākumus. Neviena likuma norma neaizliedz amatpersonai, atrodoties atvaļinājumā, veikt savus amata pienākumus un izmantot amatpersonas tiesības, neskatoties uz to, ka viņas vietā iecelts pienākumu izpildītājs.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Krimināllietu departamenta

2011. gada 20. janvāra

LĒMUMS

Lietā SKK – 2/2011

(Krimināllieta Nr. 16870003006)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents V.Čiževskis,

senatore A.Nusberga,

senators A.Freibergs

izskatīja atklātā tiesas sēdē mutvārdu procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā V.U. aizstāvju zvērinātu advokātu Allas Ignatjevas un Gunas Kaminskas kasācijas sūdzībām un Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurores Ineta Misēvičas kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 26.marta spriedumu un

k o n s t a t ē j a

ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2007.gada 5.jūlija spriedumu

V.U., personas kods [..],

atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas ar naudas sodu 150 minimālo mēnešalgu apmērā (Ls 18 000), atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus uz 5 gadiem.

A.L., personas kods [..],

atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas ar naudas sodu 60 minimālo mēnešalgu apmērā (Ls 7200), atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus uz 3 gadiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu V.U. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka, būdams valsts amatpersona, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, mantkārīgā nolūkā izdarījis tīšas darbības, kas radījušas būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai un ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm.

Kā konstatējusi Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa 2007.gada 5.jūlija spriedumā, noziedzīgs nodarījums izdarīts šādos apstākļos. 2006.gada 12.februārī ap plkst.14.30 Rīgā V.U. bez transportlīdzekļa reģistrācijas un vadītāja apliecības vadījis dienesta automašīnu Ford Mondeo, reģistrācijas numurs [..]. Pretēji dienesta interesēm, atvaļinājuma laikā, izmantojot automašīnu savām vajadzībām, Lielirbes ielā pie jaunceltnes „Panorama Plaza” viņš kā pasažieri paņēmis M.J. un vedis viņu uz SIA „[A]” kafejnīcu [..] ielā [..] (SIA „[A]” valdes loceklis ir V.U.). Izdarot kreiso pagriezīenu no Lielirbes ielas uz Ventspils ielu, V.U. pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumus, neieņemot kreiso malējo stāvokli uz brauktuves, nepalaidis garām tajā pašā virzienā pa kreiso malējo joslu braucošo A.S. vadīto automašīnu BMW 528, reģistrācijas numurs [..], kā rezultātā izraisījis ceļu satiksmes negadījumu. Par Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuru rezultātā noticis ceļu satiksmes negadījums, 2006.gada 12.februārī Rīgas pilsētas galvenās policijas pārvaldes Patruļpolicijas vienības 2.bataljona 5.rotas inspektors S.B. sastādījis apskates protokolu Nr.[..]. Pamatojoties uz ceļu satiksmes negadījuma vietā fiksētajām pēdām, aculiecinieces V.S. (automašīnas BMW pasažieres) un abu autovadītāju sniegtajiem paskaidrojumiem, S.B. 2006.gada 8.martā sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.[..] par to, ka V.U. 2006.gada 12.februārī izdarījis pārkāpumus, par ko Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk LAPK) 149.⁶panta piektajā daļā paredzēts naudas sods no 10 līdz 30 latiem, 149.⁴panta pirmajā un četrpadsmitajā daļā paredzēts brīdinājums vai naudas sods Ls 2 apmērā.

2006.gada 12.februārī materiāli par V.U. administratīvo pārkāpumu nosūtīti izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai uz Ogres rajona policijas pārvaldi (turpmāk Ogres RPP), kur V.U., ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, nolūkā panākt nepamatotu, nelikumīgu, bet viņam labvēlīgu lēmuma pieņemšanu, laika posmā no 2006.gada 23.februāra falsificēja patiesos lietas apstākļus un pierādījumus, pievienojot materiāliem notikuma vietā neesošu personu G.T. un I.Š. nepatiesus paskaidrojumus.

Minētās administratīvās lietas Nr.[..] materiāli pārsūtīti uz Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldi (turpmāk VP GKPP). 2006.gada 25.maijā VP GKPP Sabiedriskās drošības pārvaldes 3.biroja (Ceļu policijas biroja) priekšnieks nolēmis V.U. sodīt pēc LAPK 149.⁴ panta pirmās daļas un izteikt brīdinājumu, bet lietvedību pēc LAPK 149.⁶panta piektās daļas izbeigt, uzskatot, ka nav pierādīta administratīvā pārkāpuma izdarīšana, jo ceļu satiksmes

negadījumā iesaistīto dalībnieku paskaidrojumi ir pretrunīgi, un norādīts uz iepriekšminētajiem pierādījumiem, kurus V.U. iepriekš falsificējis un pievienojis materiāliem.

Tādējādi V.U., mantkārīgā nolūkā veicis darbības, kas vērstas uz esošo pierādījumu slēpšanu un citu labvēlīgu apstākļu radīšanu, lai slēptu viņa pieļautā administratīvā pārkāpuma esamību, lai izvairītos no administratīvās atbildības un naudas soda. Līdz ar to V.U. apdraudējis ar likumu aizsargātās personas- automašīnas BMW 528 vadītāja A.S. tiesības uz likumīgiem un pamatotiem lēmumiem administratīvo tiesību lietās, kā arī jurisdikcijas intereses administratīvā pārkāpuma atklāšanā.

Turklāt 2006.gada 12.jūnijā plkst. 07.33 V.U. kā Ogres RPP priekšniekam piezvanījis viņa pakļautībā strādājošais Kārtības policijas biroja (turpmāk KPБ) nodaļas 2. iecirkņa inspektors D.G. un paziņojis, ka Ogres rajona Lielvārdē atpūtas klubā „[..]” spēļu zālē/bārā, būdams alkohola reibumā, lietojis dienesta šaujamieroci.

2006.gada 12.jūnijā plkst.07.36 V.U. piezvanījis uz Ogres RPP dežūrdaļu, kur uzzinājis, ka D.G. klubā „[..]” alkohola reibumā uzvedies huligāniski, tāpēc bāra darbiniece izsaukusi policijas inspektoru A.B. Plkst. 07.54. V.U. atkārtoti piezvanījis uz dežūrdaļu, kur uzzinājis, ka uz notikuma vietu izbraucis Ogres Kriminālpolicijas priekšnieks A.L. un nosaucis A.L. mobilā tālruņa numuru.

2006.gada 12.jūnijā plkst.07.55 V.U. piezvanījis A.L. un informējis par D.G. prettiesiskajām darbībām, kā arī paziņojis, ka notikuma vietā paņēmis izšauto čaulu. V.U. konstatējis, ka D.G. faktiski izdarījis noziedzīgu nodarījumu par ko paredzēta atbildība Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā, kura laikā D.G. lietojis pastāvīgai nēsāšanai izsniegto dienesta ieroci. V.U., saprotot, ka tiks veiktas pārbaudes Ogres RPP un vērtēta viņa atbilstība ieņemamajam amatam, ka tiks sodīts iecirkņa inspektors D.G. un notikušais izraisīs sabiedrisko rezonansi, apspriedis ar A.L. iespēju noslēpt un falsificēt patiesos lietas apstākļus. Lai no turpmākās izmeklēšanas noslēptu faktu, ka D.G. notikuma laikā atradās alkohola reibumā un tas netiktu fiksēts izmeklēšanas darbību protokolos, V.U. ieteicis A.L. uz alkohola pārbaudi aizvest citu, D.G. līdzīgu personu.

2006.gada 12.jūnijā plkst.08.29 V.U. no mobilā tālruņa Nr. [..] piezvanījis viņa pakļautībā strādājošais Ogres RPP Kārtības policijas priekšnieks J.M. Sarunas gaitā V.U. konstatēja, ka D.G. prettiesiskās darbības ir fiksētas bāra telpās uzstādītajā video novērošanā.

2006.gada 12.jūnijā plkst.08.40 V.U. atkārtoti piezvanījis A.L. un apņēmis izdarīt konkrētas nelikumīgas darbības pierādījumu falsificēšanā, proti, samainīt D.G. dienesta šaujamieroci pret līdzīga izskata gāzes pistoli, notikuma vietā atrasto šaujamieroča čaulīti apmainīt pret gāzes pistoles čaulīti, kam V.U. piekritis.

V.U., ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, veicis darbības, kas vērstas uz esošo pierādījumu noslēpšanu un citu labvēlīgu apstākļu radīšanu. Lai slēptu noziedzīgo nodarījumu, pieļāvis, ka notikuma vietā operatīvās grupas darbinieki savu pilnvaru ietvaros nepildītu nepieciešamās procesuālās izmeklēšanas darbības, kas vērstas uz ziņu iegūšanu par faktiskajiem apstākļiem, kā rezultātā notikuma vietas apskates laikā netika sastādīts apskates protokols, netika fiksētas nozieguma pēdas, netika izņemti priekšmeti, kas satur ziņas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, t.i., šaujamierocis, šāviena rezultātā bojātā grīdas flīze, šaujamieroča patronas čaulīte, videonovērošanas ieraksta kasete, bet apzināti pieļāva, ka A.L. falsificē pierādījumus.

V.U., nolūkā noslēpt noziedzīga nodarījuma esamību un panākt nepamatotu, nelikumīgu, bet viņam un D.G. labvēlīgu lēmumu pieņemšanu, apdraudēja ar likumu aizsargāto personu, proti, cietušo D.T., R.G., S.T. un N.G. tiesības uz likumīgiem un pamatotiem lēmumiem, kas aizsargā viņu intereses, jo 2006.gada 12.jūnijā tika ierosināts kriminālprocess Nr.[..] pēc Krimināllikuma 20.nodaļas par to, ka divas nenoskaidrotas personas traucējušas spēļu zāles „[..]” darbu un piekāvušas D.G. Pirmstiesas izmeklēšana tika uzsākta pret D.T. un R.G.

V.U., būdams valsts amatpersona, rīkojoties pretēji dienesta interesēm, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, ar minētajām darbībām nodarījis būtisku kaitējumu valsts varai un pārvaldes kārtībai, degradējis Iekšlietu ministrijas policijas darbinieku prestižu un autoritāti, Latvijas Republikas iedzīvotāju uzticību policijas amatpersonām, apdraudējis ar likumu aizsargātās personu tiesības un intereses.

V.U. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu A.L. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka, būdams valsts amatpersona, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, izdarījis tīšas darbības, kas radījušas būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai un ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm.

2006.gada 12.jūnijā ap plkst. 07.55. Ogres RPP Ogrē, Brīvības ielā 6, A.L., iepazīstoties ar dežūrdaļā saņemto informāciju par notikumiem naktī, uzzinājis, ka Ogres rajona Lielvārdē atpūtas klubā „[..]” spēļu zālē/bārā viņa pakļautībā strādājošais KPB 2.nodaļas 2. iecirkņa inspektors D.G., būdams alkohola reibumā, lietojis dienesta šaujamieroci.

A.L., pildot savus amata pienākumus, izbrauca uz notikuma vietu kopā ar viņa pakļautībā strādājošiem Ogres RPP darbiniekiem - dežurantu A.M., iecirkņa inspektoru A.B., autovadītāju G.S. A.L., atrodoties notikuma vietā un veicot operatīvos pasākumus, vadoties no savas pieredzes un apstākļiem, no D.G. un klātesošo personu stāstītā, konstatējis, ka D.G. izdarījis

noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā un kura laikā, kā nozieguma izdarīšanas rīku D.G. lietojis dienesta šaujamieroci.

Noskaidrojais apstākļus par D.G. huligāniskajām darbībām, A.L. izsaucis operatīvo grupu, kuras sastāvā bijusi izmeklētāja L.M. un eksperts- kriminālists J.F., kā arī autovadītājs G.S.

Pirms operatīvās grupas ierašanās notikuma vietā, A.L. plkst.07:55. no mobilā tālruņa piezvanījis V.U. un informējis viņu par D.G. prettiesiskajām darbībām, kā arī darījis zināmu, ka notikuma vietā paņēmis izšauto patronas čaulu. A.L., saprotot, ka tiks veiktas pārbaudes Ogres RPP un tiks sodīts iecirkņa inspektors D.G., ar kuru viņam ir draudzīgas attiecības, apsprieda ar V.U. iespēju noslēpt un falsificēt patiesos lietas apstākļus un pierādījumus, lai panāktu nepamatotu, nelikumīgu, bet D.G. labvēlīgu lēmumu pieņemšanu. Plkst.08:40 A.L. atkārtoti piezvanījis V.U. un apņēmies izdarīt konkrētas nelikumīgas darbības pierādījumu falsificēšanā, proti, samainīt D.G. dienesta šaujamieroci pret līdzīga izskata gāzes pistoli, notikuma vietā atrasto šaujamieroča čaulīti apmainīt pret gāzes pistoles čaulīti, ko V.U. apzināti pieļāvis.

Saņemot mutisku piekrišanu no tiešā priekšnieka V.U. attiecībā par konkrētām nelikumīgām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, A.L. veicis darbības, kas vērstas uz esošo pierādījumu noslēpšanu un citu labvēlīgu apstākļu radīšanu, lai slēptu noziedzīgā nodarījuma esamību, t.i., notikuma vietā apzināti pieļāvis, lai operatīvās grupas darbinieki savu pilnvaru ietvaros nepildītu procesuālās izmeklēšanas darbības, kas vērstas uz ziņu iegūšanu par faktiskajiem apstākļiem, kā rezultātā notikuma vietas apskates laikā netika sastādīts apskates protokols, netika fiksētas nozieguma pēdas, netika izņemti priekšmeti, kas satur ziņas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Turklāt, turpinot savas noziedzīgās darbības, A.L. paņēmis no D.G. šaujamieroci, un to noslēpis savā apģērba kabatā, lai pēc tam samainītu ar gāzes ieroci, kā arī samainījis šaujamieroča patronas čaulīti pret gāzes pistoles patronas čaulīti, tādējādi tīši falsificējot pierādījumus.

A.L., būdams valsts amatpersona, rīkojoties pretēji dienesta interesēm, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, ar minētajām darbībām nodarījis būtisku kaitējumu valsts varai un pārvaldības kārtībai, degradējis Iekšlietu ministrijas darbinieku prestižu un autoritāti, Latvijas Republikas iedzīvotāju uzticību policijas amatpersonām, apdraudējis ar likumu aizsargātās tiesības un intereses.

A.L. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija, izskatot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā A.L. un apsūdzētā V.U. aizstāvju A.Ignatjevas un G.Kaminskas iesniegtajām

apelācijas sūdzībām, pirmās instances tiesas spriedumu atcēlusi daļā par V.U. noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju un V.U. noteikto sodu, kā arī daļā par A.L. noteikto sodu.

V.U. atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas ar naudas sodu 12 minimālo mēnešalgu apmērā (Ls 2160), bez tiesību atņemšanas ieņemt noteiktus amatus.

A.L. atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas ar naudas sodu 10 minimālo mēnešalgu apmērā (Ls 1800), bez tiesību atņemšanas ieņemt noteiktus amatus.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzību iesniegusi apsūdzētā V.U. aizstāve A.Ignatjeva, kura spriedumu pārsūdz daļā par epizodi, kas saistīta ar 2006.gada 12.februārī notikušo ceļu satiksmes negadījumu.

Sūdzības iesniedzēja citē apelācijas instances tiesas spriedumā minētos secinājumus un sniedz savu, no tiesas atšķirīgu, faktisko apstākļu un pierādījumu vērtējumu.

Pēc aizstāves ieskata, tiesai spriedumā bija precīzi jānorāda apsūdzētā V.U. veiktās darbības, kas saistītas ar dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī jākonstatē, ka šādas darbības var veikt tikai valsts amatpersona, kas viņu atšķir no pārējiem administratīvā procesa dalībniekiem. Līdz ar to tās var realizēt tikai izmantojot dienesta stāvokli.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka apsūdzētais V.U. konkrētajā lietā bijis administratīvo tiesību subjekts, nevis valsts amatpersona. Līdz ar to V.U. kā administratīvā procesa dalībniekam bija likumīgas tiesības administratīvā procesa lietā iesniegt pierādījumus un dokumentus, tostarp, G.T. paskaidrojumu, kā arī tiesības ziņot par vēl vienu liecinieci. Iepriekšminētās V.U. tiesības nav saistītas ar viņa dienesta stāvokli.

Sūdzības iesniedzēja nepiekrīt apelācijas instances tiesas secinājumam, ka lieciniece I.Š. 2006.gada 12.februārī nav atradusies V.U. vadītajā automašīnā „Ford Mondeo”. Tiesa spriedumā norādījusi, ka caur tonētiem automašīnas loga stikliem nav iespējams nepamanīt automašīnas salonā esošo pasažieru skaitu. Aizstāve, nepiekrītot šādam tiesas secinājumam, norādījusi, ka transportlīdzekļiem ar tonētiem logu stikliem salonā notiekošo, ja nav iedegts tā apgaismojums, no ārpus redzēt ir apgrūtināti, vai pat neiespējami.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti secinājusi, ka apsūdzētais V.U. izmantojis tādu personu paskaidrojumus, kuri faktiski nav bijuši ceļu satiksmes negadījuma liecinieki. Šādam tiesas secinājumam konkrētajā lietā nav pierādījumu.

Kasatore norāda, ka viena no Krimināllikuma 318.panta obligātajām pazīmēm ir būtisks kaitējums valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm. No V.U. izvirzītās apsūdzības izriet, ka konkrētā nodarījuma būtiskais kaitējums izpaužas kā A.S. interešu un tiesību uz likumīgiem un pamatotiem lēmumiem administratīvā

pārkāpuma lietā aizskārums. Apsūdzētais V.U. apdraudējis arī jurisdikcijas intereses administratīvo pārkāpumu atklāšanā.

Sūdzības iesniedzēja pievērš uzmanību faktam, ka no pierādījumiem, kurus apelācijas instances tiesa pieņēmusi, bet nav izvērtējusi, t.i., Rīgas Tehniskās universitātes Autotransporta institūta eksperta G.L. veiktā pētījuma izriet, ka V.U. administratīvajā lietā ir cietušais un viņa liecības ir patiesas. Apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 124.panta pirmo daļu, jo tiesai bija pienākums izvērtēt minēto pierādījumu.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka apsūdzētais V.U. nav veicis darbības, kas saistītas ar dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī viņa nodarījumā nav konstatēts būtisks kaitējums. Tādējādi V.U. atzīstams par nevainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 1.panta, 574.panta 2.punkta pārkāpumu.

Ņemot vērā iepriekšminēto un pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo daļu, 570., 571., 573. un 575.panta trešo daļu, sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 26.marta spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzību iesniegusi apsūdzētā V.U. aizstāve G.Kaminska, kura spriedumu pārsūdz daļā par epizodi, kas saistīta ar 2006.gada 12.jūnija notikumiem Ogres rajona Lielvārdē kafejnīcā „[.]”.

Pēc aizstāves domām, apelācijas instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka apsūdzētais V.U. ir Krimināllikuma 318.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjekts.

Apelācijas instances tiesa spriedumā nav sniegusi atbildi uz aizstāvības izvirzīto jautājumu, vai apsūdzētais V.U. 2006.gada 12.jūnijā, būdams atvaļinājumā, varēja ļaunprātīgi izmantot savu dienesta stāvokli, dodot saistošus norādījumus Ogres rajona policijas pārvaldes darbiniekiem.

Valsts civildienesta pārvalde 2007.gada 13.augustā sniegusi slēdzienu, ka saskaņā ar Valsts Civildienesta likuma 2.panta ceturto daļu un Darba likuma 141.pantu atvaļinājums ir atpūtas laiks, kura ietvaros darbiniekam nav jāveic viņa darba pienākumi un kuru darbinieks izmanto pēc sava ieskata. Pēc kasatores domām, tiesa minēto pierādījumu vērtējusi pretēji Kriminālprocesa likuma 19.panta otrās un trešās daļas nosacījumiem.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesai bija jāizlemj jautājums, vai atvaļinājuma laikā, kad amatpersonas pilnvaras ar augstākas amatpersonas rīkojumu uzdotas citai personai, V.U. varēja ļaunprātīgi izmantot dienesta stāvokli. Minēto apstākli tiesa spriedumā nav vērtējusi.

Tādējādi apelācijas instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu, 6.panta pirmo daļu, 35.pantu, 46.pantu un 318.panta pirmo daļu, kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 574.pantu ir Krimināllikuma pārkāpums.

Apelācijas instances tiesa spriedumā nav norādījusi, kuras apsūdzētā V.U. darbības radījušas kaitējumu valsts varai, kuras - pārvaldības kārtībai, kuras – ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm. Līdz ar to tiesa nav konstatējusi Krimināllikuma 318.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi.

Pēc aizstāves ieskata, apstākli, ka dežurējošā izmeklētāja L.M., kā arī dežurējošais eksperts J.F. nav rūpīgi pildījuši savus darba pienākumus, nevar inkriminēt V.U. kā dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. Sūdzības iesniedzēja atsaucas arī uz citiem tiesas secinājumiem, noliedzot to saistību ar apsūdzētā V.U. vainu viņam izvirzītājā apsūdzībā. Turklāt, kļūdainis ir apelācijas instances tiesas secinājums, ka 2006.gada jūnijā L.M. bijusi stažiere policijas pārvaldē, jo viņa minētajā laika posmā bijusi izmeklētāja. Kasatore uzskata, ka šāds tiesas atzinums netieši pasliktina apsūdzētā V.U. stāvokli.

Apelācijas instances tiesa spriedumā atsaukusies uz Ogres rajona tiesas 2009.gada 4.marta spriedumu, saskaņā ar kuru Ogres policijas pārvaldes darbinieks D.G. atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas. Apelācijas instances tiesa norādījusi, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 125.panta pirmās daļas 2.punktam minētajā spriedumā konstatētie fakti atzīstami par pierādītiem attiecībā uz apsūdzēto V.U. bez papildu procesuālo darbību veikšanas. Kasatore nepiekrīt šādam tiesas secinājumam, jo uzskata, ka tas ir pretrunā Kriminālprocesa likuma 19.panta otrās daļas nosacījumiem.

Ogres rajona tiesa 2009.gada 4.martā, izskatot krimināllietu D.G. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas nosacījumiem, lietu izskatījusi bez pierādījumu pārbaudes. Tādējādi Ogres rajona tiesas secinājumi par noziedzīgā nodarījuma apstākļiem, kas saistīti ar V.U. dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu D.G. interesēs, nav pamatoti ar lietā pārbaudītiem pierādījumiem. Aizstāves ieskatā apelācijas instances tiesa, atzīstot Ogres rajona tiesas 2009.gada 4.marta spriedumu par atbilstošu Kriminālprocesa likuma 125.panta pirmās daļas 2.punktam, pārkāpusi apsūdzētā V.U. tiesības uz aizstāvību. Tādējādi tiesa nav ievērojusi Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta trešās daļas b. punkta nosacījumus.

Kasatore atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta lēmumu Nr. SKK-95/2006, kurā norādīts, ka fakta legālā prezumpcija nav absolūta.

Pēc sūdzības iesniedzējas domām, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja operatīvo izstrāžu nodaļas (turpmāk KNAB OIN) galvenās speciālistes L.H. 2006.gada 10.jūlija ziņojumu Nr.[1], kā arī 2006.gada 4.septembra ziņojumu Nr.[2] nevar vērtēt kā pierādījumu

Kriminālprocesa likuma 127.panta izpratnē. Arī 2006.gada 10.jūlija ziņojumam Nr.[1] pievienoto audioieraksta atšifrējumu nevar atzīt par pierādījumu, jo šī informācijas iegūta operatīvo darbību rezultātā un tā nav pārbaudīta Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Turklāt, minētais audioieraksts nav nodots fonoskopiskās ekspertīzes veikšanai.

Operatīvās darbības likuma 2.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka viens no operatīvo darbību uzdevumiem ir noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu un pierādījumu avotu noskaidrošana. Aizstāve uzskata, ka minētais tiesību akts neparedz pierādījumu iegūšanu operatīvo darbību rezultātā.

Līdz ar to apelācijas instances tiesa nepamatoti par pierādījumu lietā atzinusi dokumentu, kas nav iegūts Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā un nav atzīstams par dokumentu atbilstoši Kriminālprocesa likuma 135.pantā noteiktajam.

Aizstāve kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa nav konstatējusi Krimināllikuma 318.pantā raksturotā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi, kas izpaužas aktīvās darbībās, kuras radījušas būtisku kaitējumu. V.U. darbībās 2006.gada 12. jūnijā nav konstatēta neviena aktīvas rīcības pazīme. Tiesa nav nodibinājusi, ka ar V.U. darbībām ir nodarīts ievērojams mantisks zaudējums un ievērojams citu ar likumu aizsargāto interešu un tiesību apdraudējums.

Kasatore uzskata, ka apelācijas instances tiesa nav veikusi visu lietā pārbaudīto pierādījumu izvērtēšanu spriedumā, kas ir pretrunā Kriminālprocesa likuma 1., 19., 128.-139., 511. un 512.panta nosacījumiem. Tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 2.punkta nosacījumus, kā rezultātā pieņemts nelikumīgs nolēmums. Pēc aizstāves domām, minētie Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumi atzīstami par būtiskiem šā likuma pārkāpumiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

Nemot vērā iepriekšminēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 1., 20.panta otrās daļas, 72.panta ceturtais daļas, 86.panta, 569.panta pirmās daļas, 570.panta pirmās daļas, 571.panta pirmās daļas un 587.panta pirmās daļa 2.punkta, sūdzības iesniedzēja lūdz pilnībā atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 26.marta spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas protestu iesniegusi Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore I.Misēviča.

Prokurore uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedums jāatceļ daļā par papildsoda nepiemērošanu. Apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 6.punkta nosacījumus par to, ka notiesājoša sprieduma motīvu daļā jānorāda motīvi par konkrētā soda piemērošanu.

Apelācijas instances tiesa nav argumentējusi, kāpēc apsūdzētajiem V.U. un A.L. nav lietderīgi piemērot pirmās instances tiesas noteikto papildsodu - atņemt tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus. Protesta iesniedzēja nepiekrīt tiesas spriedumā norādītajam, ka no nozieguma izdarīšanas pagājis ilgs laiks un apsūdzētās personas Iekšlietu ministrijas struktūrās vairs nestrādā.

Prokurore norāda, ka lieta izskatīta saprātīgos termiņos, turklāt apsūdzētie nav varējuši strādāt Iekšlietu ministrijas struktūrās, jo viņiem bija noteikts drošības līdzeklis – aizliegums ieņemt valsts amatpersonas amatu tiesībsargājošās iestādēs.

Protesta iesniedzēja uzskata, ka tādējādi tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas nosacījumus.

Ņemot vērā iepriekšminēto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 571.panta trešās daļas un 587.panta pirmās daļas 2.punkta, prokurore lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 26.marta spriedumu daļā par papildsoda nepiemērošanu.

Prokurora viedokli Kriminālprocesa likuma 585.panta otrās daļas kārtībā iesniegusi Tiesās izskatāmo krimināllietu nodaļas prokurore I.Kačāne.

Prokurore uzskata, ka iesniegtais kasācijas protests ir pamatots, jo apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 6.punkta pārkāpumu. Tiesa spriedumā nav motivējusi, kāpēc apsūdzētajiem V.U. un A.L. nevar piemērot noteikto papildsodu.

Attiecībā par epizodi, kas saistīta ar 2006.gada 12.februārī notikušo ceļu satiksmes negadījumu, prokurore norāda, ka apelācijas instances tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 2.punktam norādījusi motīvus, kāpēc noraidījusi citus pierādījumus lietā. Tāpat apelācijas instances tiesa spriedumā pamatojusi, kāpēc nav vērtējusi Rīgas Tehniskās universitātes Autotransporta institūta eksperta atzinumu.

Apelācijas instances tiesa spriedumā pamatoti norādījusi, ka apsūdzētais V.U., atrodoties atvaļinājumā, nebija zaudējis savu amatpersonas statusu un atzīstams par Krimināllikuma 318.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjektu. Pēc prokurores ieskata, kaut arī V.U. atvaļinājuma laikā nav pildījis darba pienākumus, tomēr vienlaicīgi viņš nebija atbrīvots no amatpersonas statusa, t.i., darba tiesiskās attiecības nebija pārtrauktas.

Apelācijas instances tiesas spriedumā izskaidrots, kā izpaudušās apsūdzētā V.U. darbības, kas saistītas ar dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, radot būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai un ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm.

Prokurore uzskata, ka KNAB OIN galvenās speciālistes L.H. 2006.gada 10.jūlija un 4.septembra ziņojumu tiesa pamatoti atzinusi par dokumentu, kurš ir pierādījums kriminālprocesā, jo apsūdzības pierādīšanā tikusi izmantota tikai ziņojumā ietvertā informācija.

Kasācijas sūdzībā pamatoti norādīts, ka krimināllietā esošajam audioierakstam nav veikta fonoskopiskā ekspertīze. Tomēr prokurore pievērš uzmanību apstāklim, ka minētajā audioierakstā esošās sarunas nav nolieguši paši apsūdzētie. Tādējādi konkrētajā kriminālprocesā pieļautais pārkāpums nav atzīstams par būtisku, jo pierādījumi lietā vērtēti atbilstoši Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas nosacījumiem.

Ņemot vērā iepriekšminēto, prokurore uzskata, ka Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 26.marta spriedums atceļams daļā par papildsoda nepiemērošanu un lieta šajā daļā nosūtāma jaunai izskatīšanai, bet apsūdzētā V.U. aizstāvju iesniegtās kasācijas sūdzības noraidāmas.

Ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2010.gada 21.oktobra lēmumu lieta nozīmēta izskatīšanai tiesas sēdē mutvārdu procesā.

Kasācijas instances tiesas sēdē aizstāves A.Ignatjeva un G.Kaminska uzturēja iesniegtās kasācijas sūdzības un lūdza apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt, lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai vai arī kriminālprocesu izbeigt.

Prokurore I.Kačāne uzturēja iesniegto kasācijas protestu un lūdza apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt daļā par papildsoda nepiemērošanu apsūdzētajiem V.U. un A.L. Pārējā daļā lūdza tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Izskatījis lietas materiālus, izvērtējis kasācijas sūdzību un kasācijas protesta motīvus, kasācijas sūdzību iesniedzēju paskaidrojumus un prokurores viedokli, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums jāatceļ pilnībā un lieta jānosūta jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka konkrētajā gadījumā kasācijas instances tiesā izskatāmās prasības attiecas arī uz apsūdzētā A.L. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu, kaut gan kasācijas sūdzība par A.L. nav iesniegta. Tāpēc pārbaudot apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, ievērojot Kriminālprocesa likuma 584.panta otro daļu, nepieciešams pārsniegt kasācijas sūdzību ietvarus un pārbaudīt apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu arī daļā par apsūdzētā A.L. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511.panta otro daļu tiesas spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam. Kriminālprocesa likuma 512.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesa, taisot spriedumu, pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām, bet šī panta otrajā daļā noteikts, ka tiesa spriedumu pamato ar pierādījumiem, kuri pārbaudīti tiesas sēdē vai kurus saskaņā ar šā likuma 125.panta noteikumiem nav nepieciešams pārbaudīt. Kriminālprocesa

likuma 527.panta pirmajā daļā noteikts, ka notiesājoša sprieduma aprakstošajā daļā sniedz pierādītā noziedzīga nodarījuma aprakstu un juridisko kvalifikāciju, minot tā izdarīšanas laiku, vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus un šā nodarījuma sekas, bet šī panta otrās daļas 1.punktā noteikts, ka notiesājoša sprieduma motīvu daļā norāda pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi. Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtajā daļā noteikts, ka nolēmuma motīvu daļā norādāms apelācijas instances tiesas atzinums par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību, apstākļi, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu, motīvi, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus, un likumi, pēc kuriem tā vadās, bet šā likuma 564.panta astotajā daļā noteikts, ka, ja apelācijas instances tiesa taisa pēc būtības jaunu spriedumu, tā aprakstošajai daļai, motīvu daļai un rezolutīvajai daļai jāatbilst prasībām, kādas šajā likumā noteiktas pirmās instances tiesas spriedumam.

Konkrēto tiesas spriedumu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu, jo tiesa nav ievērojusi iepriekš minētās procesuālās tiesību normas, kā arī materiālās tiesību normas. Tādā veidā apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

Tā tiesas sprieduma aprakstošajā daļā norādīts par pierādītu atzīts fakts, ka apsūdzētais V.U. 2006.gada 12.februārī, vadot dienesta automašīnu Ford Mondeo ar valsts numura zīmi [...], izraisījis ceļu satiksmes negadījumu. Spriedumā detalizēti sniegts šī ceļu satiksmes negadījuma apraksts. Taču tiesas secinājumi par V.U. vainu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā nav pamatoti ne ar kādiem pierādījumiem. Izejot no šāda tiesas secinājuma par V.U. vainu, tālāk spriedumā tiek atzīts, ka V.U., nolūkā izvairīties no administratīvā soda par Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu, falsificējis administratīvā pārkāpuma lietas materiālus. Krimināllietu departaments uzskata, ka tādā veidā apsūdzības pirmā daļa ir cieši saistīta ar jau konkrēto apsūdzību par amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, un kas šo apsūdzību padara smagāku. Konkrētajā lietā saskatāms fakts, ka tiesas secinājumi izdarīti uz pieņēmuma pamata par V.U. vainu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā un sakarā ar to konstatēts motīvs falsificēt pierādījumus administratīvā pārkāpuma lietā. Turklāt apelācijas instances tiesas spriedumā ir izteikti pretrunīgi secinājumi. Ja sprieduma aprakstošajā daļā, kā jau iepriekš minēts, ir atzīts, ka V.U. izraisījis ceļu satiksmes negadījumu, tad sprieduma motīvu daļā (30.lpp.) norādīts, ka nav izšķirošas nozīmes apstāklim vai V.U. bija vai nebija vainojams automašīnu sadursmes izraisīšanā, jo tas neietilpst šajā kriminālprocesā pierādāmo apstākļu lokā. Tāpat tiesas spriedumā nav minēti nekādi konkrēti pierādījumi secinājumam, ka V.U. personīgi kā policijas pārvaldes priekšnieks būtu saņēmis administratīvā pārkāpuma materiālus un pats tiem pievienojis notikuma vietā neesošu personu nepatiesus paskaidrojumus.

Krimināllietu departaments norāda, ja tiesa no V.U. apsūdzības pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas izslēgusi noziedzīgā nodarījuma kvalificējošo pazīmi - mantkārbu, tad pārkvalificējot apsūdzētā darbības uz Krimināllikuma 318.panta pirmo daļu bija nepieciešams sniegt jaunu par pierādītu atzītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu. Šāda prasība izriet no Kriminālprocesa likuma 564.panta astotās daļas un 527.panta pirmās daļas nosacījumiem. Apelācijas instances tiesa spriedumā nav sniegusi jaunu par pierādītu atzītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu.

Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka apelācijas instances tiesa, atzīstot V.U. un A.L. par vainīgiem noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 318. panta pirmajā daļā, nav konkretizējusi kādā veidā izpaudusies būtiska kaitējuma nodarīšana valsts pārvaldei, valsts varai vai ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm. Būtiska kaitējuma nodarīšana ir viens no minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmēm, kas ir pierādīšanas priekšmets Kriminālprocesa likuma 124.panta izpratnē un kriminālprocesā ir jāpierāda tāpat kā citi būtiski noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļi. Taču, kā tas redzams no tiesas sprieduma, tad atzinumi par būtiska kaitējuma esamību faktiski izdarīti vairāk pieņēmuma formā. Atzinumam, ka apsūdzēto rīcība degradējusi policijas darbinieku prestižu un autoritāti, iedzīvotāju uzticību policijas amatpersonām, apdraudējusi jurisdikcijas intereses administratīvo pārkāpumu atklāšanā, ir vispārīgs raksturs. No tiesas sprieduma nav saprotams kā ar apsūdzēto darbībām ir aizskartas D.G., D.T., R.G., S.T. un A.S. tiesības un intereses. Konkrētajā gadījumā nav atklāts cēloniskais sakars. Tā no tiesas sprieduma redzams, ka A.S. nav saukts pie administratīvās atbildības par Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu, nav izteicis pretenzijas par materiāla kaitējuma nodarīšanu vai arī pretenzijas par to, ka cita persona nav atzīta par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. D.G. saukts pie kriminālatbildības un ar tiesas spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas neatkarīgi no V.U. un A.L. iespējamās iejaukšanās noziedzīgā nodarījuma atklāšanā. Pieņemot par pierādītu faktu, ka A.L. ar V.U. atbalstu samainīja notikuma vietā patronas čaulīti vai arī ieroci, tad nav saprotams kā tas varēja ietekmēt D.T., R.G. un S.T. tiesības un intereses.

Būtiska kaitējuma pamatkritēriji ir noteikti 1998.gada 15.oktobra likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību", kura 23.pants nosaka, ka atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu iestājas, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā ne vien nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, bet arī apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātas intereses un tiesības vai ja šāds apdraudējums ir ievērojams.

Krimināllietu departaments šajā sakarībā norāda, ka, ja apsūdzēto rīcībā nekonstatē ievērojama mantiskā zaudējuma nodarīšanu, tad, lai atzītu būtiska kaitējuma esamību,

kvalificējot apsūdzēto darbības pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas, būtu jākonstatē ievērojams apdraudējums, kā tas noteikts likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.pantā. Krimināllietu departaments atzīmē, ka apelācijas instances tiesas spriedumā nav norādes arī par to, ka apsūdzēto darbību rezultātā būtu radies ievērojams apdraudējums valsts varai, pārvaldības kārtībai vai personu tiesībām un interesēm.

Tiesu prakses apkopojumā jau agrāk izteiktas atziņas par minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmi. „Tā kā izskatāmās kategorijas krimināllietās kritērijs, kas norobežo noziedzīgo nodarījumu no disciplinārbildības, ir kaitīgās sekas- būtisks kaitējums, ko radījusi prettiesiskā darbība (vai bezdarbība), viens no nozīmīgākajiem ir jautājums par tā konstatēšanu, izvērtēšanu un motivāciju (..) apsūdzībā jābūt norādītam, kāds konkrēti kaitējums ir nodarīts un kāpēc tas ir vērtējams kā būtisks krimināltiesiskā izpratnē, jo jāņem vērā, ka šīs prasības neievērošana var būt pamats personas attaisnošanai. Nebūtu pieļaujami, ka apsūdzībā tiek ietverti tikai tādas vispārējas norādes kā "valsts varai", "pārvaldības kārtībai", "ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm", nenorādot, kādu ietekmi aizskārums ir atstājis uz valsts varu, pārvaldības kārtību (piemēram, norādot, cik lielā mērā ir ietekmēts normāla darba process) vai kādas konkrēti un cik lielā mērā ar likumu aizsargātās intereses un tiesības ir aizskartas". (Tiesu prakse krimināllietās par valsts amatpersonu un uzņēmumu, uzņēmēj sabiedrību vai organizāciju atbildīgo darbinieku izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem. 2002.-2003.g.).

Ņemot vērā iepriekšminēto, Senāta Krimināllietu departaments atzīmē, ka apelācijas instances tiesa, nepievēršot pienācīgu uzmanību būtiska kaitējuma konstatēšanai un izvērtēšanai, spriedumu nav pamatojusi ar materiālo tiesību normām, kas ir arī viena no Kriminālprocesa likuma 512.panta prasībām par sprieduma tiesiskumu un pamatotību.

Tā kā krimināllieta tiek nosūtīta apelācijas instances tiesai jaunai izskatīšanai, tad kasācijas instances tiesa nevērtē kasācijas sūdzībās izteiktās prasības, kas attiecas uz atsevišķu pierādījumu pieļaujamības apstrīdēšanu. Izskatot lietu no jauna, apelācijas instances tiesai minētās prasības jāizvērtē.

Tiesas sprieduma aprakstošajā daļā, kas attiecas uz V.U. inkriminētām darbībām 2006.gada 12.jūnijā, norādīts, ka V.U. apsprieda ar A.L. iespēju noslēpt un falsificēt patiesos lietas apstākļus, ieteica to darīt A.L. un pieļāva, ka A.L. to darīs. Šajā sakarībā apelācijas instances tiesai nepieciešams izvērtēt, vai minētās V.U. darbības atbilst Krimināllikuma 318.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses pazīmēm, ņemot vērā juridiskajā literatūrā izteiktās atziņas par šo jautājumu: „Krimināllikuma 318.pantā paredzētajam noziegumam objektīvā puse izpaužas aktīvās darbībās, kas radījušas būtisku kaitējumu” (U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināllikuma zinātniski praktiskai komentārs. Sevišķā daļa, 3.grāmata.-Rīga: Firma „AFS”, 2007, 419.lpp.).

Jautājumā par to, vai valsts amatpersona atvaļinājuma laikā, var veikt amata pienākumus un vai viņas rīkojumi saistoši citām amatpersonām, apelācijas instances tiesa savā spriedumā ir sniegusi skaidrojumu. Senāta Krimināllietu departaments piekrīt apelācijas instances tiesas viedoklim un norāda, ka valsts amatpersona atrodoties atvaļinājumā nezaudē amatpersonas statusu un tiesības veikt savus amata pienākumus. Neviena likuma norma neaizliedz amatpersonai, atrodoties atvaļinājumā, veikt savus amata pienākumus un izmantot amatpersonas tiesības, neskatoties uz to, ka viņas vietā iecelts pienākumu izpildītājs.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi kasācijas protestā norādīto Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 6.punkta pārkāpumu. Minētā likuma norma nosaka, ka tiesas spriedumā jānorāda motīvi par konkrēta soda piemērošanu. V.U. nav piemērots Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais papildsods - tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus. Taču šī soda piemērošana saskaņā ar minēto likuma normu nav obligāta, tāpēc šādā gadījumā tiesai nav arī obligāts pienākums motivēt papildsoda nepiemērošanu, bet tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564.pantam ir motivējusi savu viedokli par šī papildsoda nepiemērošanu.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Kriminālprocesa likuma 586., 587.pantu, Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 26.marta spriedumu atcelt pilnībā un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.